Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA : 34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel 3177
PODUREDNIŠTVO : 34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.250
Letna naročnina L 2.500
Letna inozemstvo L 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XX. - Štev. 24 (1004) Gorica - četrtek, 13. junija 1968 - Trst Posamezna številka L 50

Robert Kennedy in mi

Novica o tragični smrti Boba Kennedyja je pretresla ves svet, ki je sit nasilja in krivic. V dno duše so se zdrznili zapostavljeni, razdedinjeni, lačni, vsi, ki trpe krivico in preganjanje. Zdrznili so se vsi, ki so videli svoje velike zagovornike v Johnu Kennedyju, Martinu Lutru Kingu in Robertu Kennedyju — žrtvah nasilja, proti kateremu so se borili — in v pokojnem dobrem papežu Janezu XXIII.

Nasilna smrt mladega ameriškega senatorja je globoko pretresla tudi nas Slovence v Italiji. Videli smo ga po televiziji, kako je hodil med črnci, reveži in zapostavljenimi, se z njimi rokoval, jih razumel, ljubeznivo božal njihove otroke. Dal čutiti, da je z njimi, da jih razume.

Tudi v naše kraje prihajajo razni visoki predstavniki, toda kakšna razlika je med njimi in Bobom Kennedyjem! Oni ne pridejo med nas, nimajo do nas razumevanja. Do nas in do sveta se delajo, kakor da Slovencev sploh ni tukaj. Mi pa smo tu, smo ljudje kakor drugi, bi radi živeli in delali skupno z drugimi ter gradili z njimi nov, boljši svet v zavesti, da nas priznavajo kot samobitne sodržavljane s pravico do lastnega narodnega in kulturnega življenja. Pri tem nas na vse mogoče načine ovirajo. Če včasih zavpijemo od bolesti ali krivice, nam farizejsko očitajo vitimizem. Podoba je, kot če bi se kdo jezil na psa, ki ga je ugriznil, ker mu je stopil na rep.

Hočete primerov, dokazov? Tu jih je nekaj. Vseh ne moremo našteti, ker je vrsta predolga. Beneške in druge Slovence v Videmski pokrajini so izbrisali. Zanje jih ni. Kdor jih omenja, je protidržavni element. Če pridejo med nas, recimo pet na tabor Slovenske katoliške prosvete v Repentabor, jih po vrnitvi domov zaslišujejo orožniki. To se dogaja v dvajsetem stoletju, v letu vere in človeških pravic! Na Goriškem in Tržaškem je nekoliko drugače, delno zato, ker nas vsaj za silo ščitijo mednarodni dogovori. Pa tudi tu je polno težav. Le poglejmo, kako je s slovenščino. V javnih ustanovah, na uradih in na sodišču ne smemo govoriti v materinem jeziku. Če govorimo slovensko po ulicah in avtobusih, nas zmerjajo s »sciavi«. Pred kratkim smo lahko videli na volilnih lepakih Slovenske skupnosti gesla, ki niso daleč od segregacionizma ali apartheida: »Fuori gli sciavi!« Po tovarnah in obratih smo zaželeni, ker smo marljivi delavci. Ker smo Slovenci, pa dobimo le najtežja dela, zaradi česar se marsikdo zataji, ker pač nimamo druge barve kože, kot na primer ameriški črnci. Zvestoba materini besedi in lastni narodnosti nam prinese dosti trpljenja, zapostavljanja in krivic. Mi pa kljub temu vztrajamo. Podobno je v uradih, kjer nas gledajo po strani, se o službenih stvareh pogovarjajo le za našim hrbtom, ako nam dajo kakšno službico. Bilo bi nezaslišano, če bi kakega Slovenca — razen slovenskih šol, kjer ne morejo drugače — postavili na višje mesto. Poleg tega nam jemljejo zemljo. Pravijo, naj se žrtvujemo za industrijo in v splošno korist, in še brez pravične odškodnine. Ne dovolijo nam javnih slovenskih napisov, ker jih bodejo v oči. In še bi lahko naštevali. . .

Govorijo nam o demokraciji in svobodi. Hvalijo se, da so ustvarili boljše ozračje za Slovence. A tu se je skoro vse ustavilo, to je do zdaj vse. Samo besede, kulisa, ki naj bi nas uspavala, da bi nam ne bilo treba odrezati večjega kosa potice, takšnega, kot nam pripada. In zato smo videli v Kennedyjih ali v Lutru Kingu tudi borce za naše pravice. Po razmerah, v katere smo prisiljeni,smo nekakšni črnci brez črne barve. Kot oni, pa se tudi mi ne damo. Tudi mi hočemo boljši in pravičnejši svet, konec zapostavljanja in krivic. Tudi mi se nenasilno borimo proti vidnemu in nevidnemu nasilju. Veliki in mali mogočniki naj vedo, da slovenske vrste pod zastavo Slovenske skupnosti rastejo in se dostojno borijo kot tiha reka, ki globoko dere in včasih glasno zašumi ter preplavi bregove. Vodimo mirno revolucijo z zahtevo po odpravi žalostnih razmer, ki ne spadajo v naš čas. Zahtevamo spremembo, zahtevamo odstranitev pogojev, ki nas silijo v neenakost in manjvrednost. Smo del kulturnega in zrelega naroda, ki izpolnjuje svoje poslanstvo pod soncem.

Zato tudi Slovenci v Italiji stopamo v tisto reko ponižanih in razžaljenih, ki se pod zastavo Kennedyjev, Martina Lutra Kinga in Janeza XXIII. borijo proti krivicam za boljši svet, zato je tudi nas globoko ganil zločin nad Robertom Kennedyjem.

—j —n

PADEL JE ZA IDEALE ČLOVEŠTVA

Zgodovina družine Kennedy je polna človeške tragedije. Čeprav plavajo njeni člani v bogastvu, njihovim moškim članom ni dano, da bi ga uživali ali se z njim okoristili pri zasledovanju političnih ciljev, ki jih izpovedujejo.

Prvi udarec je prišel nad družino, ko se je leta 1944 — sredi druge svetovne vojne — ubil v letalski nesreči skupaj z ženo Rose najstarejši sin Josepha Kennedyja — Joseph Kennedy mlajši. Samo mesec dni kasneje je padel na fronti v Franciji mož Kathleen Kennedy, sestre omenjenega Josepha. Sama Kathleen je svojemu možu sledila čez štiri leta. Tudi zanjo je bil usoden padec letala. V avgustu 1962 je umrl dva dni po rojstvu sin Johna Kennedyja in njegove žene Jacqueline — Patrick. Naslednje leto so morilski sreli v Dallasu 22. novembra 1963 pretrgali nit življenja samemu predsedniku Johnu Kennedyju. Toda nesreč za družino Kennedy s tem še ni bilo jonec. Leta 1965 se je zrušilo letalo, v katerem je potoval najmlajši od bratov Kennedy — Edward. Težko se je poškodoval na hrbtenici, a končno ozdravel.

Le Robert Kennedy — predzadnji v vrsti bratov — se je zdel varen pred udarci zle usode. Hitel je od uspeha do uspeha in bil že na tem, da se povzpne za predsedniškega kandidata v taboru demokratske stranke. Toda streli v Los Angelesu 4. junija opolnoči so tudi njega dokončno izločili iz družbenega dogajanja. Po 25 urah agonije je umrl še on. Svoj zadnji počitek je našel ob strani svojega brata Johna na vojaškem pokopališču Arlington v Washingtonu.

Brata Kennedy, v smrti zopet združena: na desni Robert, na levi John, nepozabni predsednik Združenih držav Severne Amerike

ŽIVLJENJSKA POT

Robert Francis Kennedy se je rodil 20. novembra 1925 — letos v jeseni bi torej spolnil 43 let — v Bostonu. Na univerzi v Virginiji je leta 1948 končal pravne študije. Že tri leta nato je postal pravni svetovalec pri pravosodnem ministrstvu. Posebej mu je ležal boj proti organiziranemu zločinstvu. Leta 1952 je vodil Johnovo volilno kampanjo za volitve v senat, osem let nato pa je z največjim uspehom organiziral za svojega brata predsedniško volilno borbo.

Po bratovi zmagi je Robert — bilo mu je komaj 35 let — postal pravosodni minister. Ukrepi, ki jih je podvzel na tem položaju, so ga očrnili tako pri velikem kapitalu kot pri vrhovih delavskih sindikatov. Ti so videli v njem človeka, ki teži za preoblikovanjem ameriške družbe. Jasno je, da jim Robertova zamisel nove Amerike ni bila všeč. Dokler jo je razglašal kot posameznik, se niso vznemirjali; ko pa so spoznali, da utegne doseči to, kar si je zastavil: postati severnoameriški predsednik, so postali pozorni. Ustrašili so se predstoječih sprememb. Rdeča nit tega strahu, ki veže mogočna združenja poslovnega, političnega in vojaškega sveta v strahoten granitni blok, je našla novega atentatorja, ki naj bi preprečil kakršno koli spremembo v družbenih odnosih prebivalstva Severne Amerike.

POLITIČNI PROGRAM ROBERTA KENNEDYJA

Do bratove smrti Robert Kennedy ni razmišljal o tem, da bi se kdaj potegoval za najvišjo čast v državi; hotel je biti bratu le zvest sodelavec in svetovalec. Toda tragični streli v Dallasu so ga neizprosno vedno bolj potiskali na to pot. Razšel se je z novim predsednikom Johnsonom, postal senator v New Yorku in prehajal vedno bolj v opozicijo z vladno usmerjenostjo zunanje in notranje politike. Ostajalo je le odprto vprašanje: kdaj zastaviti korak proti predsedniškemu mestu v Beli hiši: leta 1968 ali leta 1972. Spričo dramatičnega razpleta v Vietnamu se je končno odločil, da vstopi v volilni spopad že letos. Izgledi na uspeh so postajali vedno večji. Zadnjo politično zmago je slavil nekaj ur pred svojo smrtjo. V Kaliforniji je prejel na primarnih volitvah največ glasov, 46 %. V predmestju Los Angelesa v Wattsu so črnci utirali pot njegovemu avtomobilu s klici: »Prostor našemu predsedniku Kennedyju!« V črnskem naselju Harlem v New Yorku so ga imenovali »naš modrooki brat«. Bil je doma med rudarji v njihovih rovih ter med poljskimi delavci v delti reke Mississipi na globokem jugu. Dedič izredne bogatije je postal pristen kandidat revščine in upanje ponižanih ter razžaljenih. Bil je eden redkih ameriških politikov, ki so se znali resnično poglobiti v težave in značaj tako črncev kot mladih ljudi.

»Mladi po vsem svetu — je dejal že pred štirimi leti v govoru na visoki šoli v Philadelphiji — stopajo s svojo revolucijo naprej in nas ne čakajo. Oni sledijo svojemu času. Upirajo se obstoječemu redu, upirajo se sistemu, ki zavira napredek. Toda zgodovina je na njihovi strani, zato bodo njih prizadevanja ne glede na ceno tako ali drugače kronana z velikim uspehom. Jutrišnji svet bo nosil pečat njihovih idealov in ciljev.«

Na mlade ljudi in v prihodnost so bile prav tako obrnjene njegove besede, ko je pred kratkim dejal: »Če bi postal predsednik, bi po vsej deželi poiskal mlade in nadarjene ljudi s svežimi idejami, ki jih ničesar ne veže na preteklost, marveč le na bodočnost. Pripeljal bi jih v Washington, da bi tam sprostili svoje duhovne moči.«

Zahteval je revizijo ameriške zunanje politike, zlasti glede Vietnama, opozarjal pred skrajnostnimi stališči in zagovarjal mednarodno sodelovanje tudi s Sovjetsko zvezo ter rdečo Kitajsko. »Ne smemo se zanašati le na jedrsko orožje. Naj poženemo v nekaj urah ves svet v zrak? Odgovorni smo za življenje in smrt celotnega človeštva. Se zavedamo, kaj to pomeni za našo vest?«

Morda je življenjski »Credo« pokojnega Roberta Kennedyja najbolje povzel 36-letni senator iz Massachusettsa Edward, edini preostali od štirih bratov družine Kennedy, ko je v soboto, 8. junija ob priliki pogrebnih obredov v katedrali sv. Patricija v New Yorku spregovoril besede slovesa. Dejal je: »Želim, da bi se svet stalno spominjal mojega brata kot dobrega in skromnega človeka, ki je videl hudo in ga skušal popraviti, videl trpljenje in ga skušal ozdraviti, videl vojno in jo skušal ustaviti. Vroče je ljubil življenje in ga intenzivno živel. Bil je človek, ki je pogosto ponavljal: "So nekateri, ki vidijo stvari in se sprašujejo: zakaj tako? Jaz pa sanjam o novih stvareh in si govorim: zakaj jih ne uresničiti?" Zato ne želim, da bi se mojega brata idealiziralo ali poveličevalo po smrti; naj ostane v spominu ljudi tak, kot je bil v življenju!«

Zares življenje Roberta Kennedyja ne potrebuje idealizacije. Živel je za ideale, ki jih je črpal iz svojega krščanskega svetovnega nazora in za te ideale je prelil svojo kri. Kri mučencev pa je seme novih nosilcev plemenitih idej. Zgodovina krščanstva to izpričuje na vsak korak.

Podzemska cerkev v Kolumbiji

Največja podzemska cerkev v Kolumbiji je v osrčju ogromnega rudnika kamene soli. Ta rudnik bo dajal več stoletij kameno sol vsej latinsko-ameriški celini. Rudarji iz Zipaquire, mesteca blizu kolumbijske prestolnice na pobočju And, so v težkih in nevarnih okoliščinah potrpežljivo kopali v osrčju zemlje ter zgradili svoje svetišče, ki so ga posvetili črni Materi božji, katero tam imenujejo Morenita. Gre za Marijo Devico sv. rožnega venca, ki je zaščitnica rudarjev.

Mesto Zipaquira se imenuje po indijanskem rodu Zipaquiras, ki je tam živel v dobi vdora španskih osvojevalcev; prebivalcev ima okrog 35.000. Že od leta 1537 je aktivno trgovsko središče. V zamenjavo za sol, ki je edina gospodarska rudnina v tem kraju, so prejemali surovine, tekstilne izdelke, tropično sadje in zlato, to je pridelke, na katerih je Kolumbija zelo bogata. Rudnike soli so nacionalizirali leta 1932. Predstavljajo fantastično podzemsko mesto, kjer so v štirih nadstropjih izkopali dolge kilometre podzemskih hodnikov, majhen oltar in kip Matere božje, izsekan v skalo ter cesto okrašeno z rožami. Nekega dne je šel v rudnik župnik iz Zipaquire, da je blagoslovil enega izmed takih oltarjev in tam daroval sv. mašo. Takrat se je porodila ideja, da bi v rudniku izkopali pravo cerkev, kar so dejansko izvedli. Cerkev so posvetili leta 1954. Cerkev je velika kot stolnica Notre Dame v Parizu. Sprejme lahko 10.000 oseb.

Značilno glavno ladjo, ki se imenuje Kalvarija, so izkopali v višino več nadstropij in predstavlja v najvišjem nadstropju glavni oltar, kateri je napravljen iz ogromnega bloka kamene soli ter tehta 16 ton.

Domači umetnik Miguel Sopo je izklesal iz kamene soli stransko kapelo, ki predstavlja na eni strani dogodek, ko Kristusa polagajo v grob, na drugi strani pa so prizori iz Kristusovega rojstva. Vsa desna ladja je posvečena rožnovenski Materi božji.

Spretno urejen podzemski predor omogoča vernikom, da pridejo prav do cerkve z avtomobilom, ne da bi šli skozi področje, kjer kopljejo kameno sol.

Kardinal Tisserant v Jugoslaviji

Pretekle dni se je mudil na obisku v Jugoslaviji dekan kardinalskega zbora Evgen Tisserant. V Jugoslavijo je prišel na povabilo Akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Kardinal Tisserant uživa namreč velik ugled v znanstvenem svetu. Iz Zagreba je visoki cerkveni dostojanstvenik odpotoval v Titovo počitniško rezidenco Brioni pri Pulju, kjer ga je v petek 7. junija sprejel jugoslovanski državni predsednik. Po srečanju s Titom je kardinal Tisserant obiskal še Akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani in v Beogradu.

Zbirka za Nigerijo

Mednarodna podporna organizacija Caritas zbira darove za žrtve državljanske vojne v Nigeriji. Milijon beguncev iz plemena Ibo živi v pragozdovih popolnoma odtrganih od sveta. Pomoč naglo prihaja od vseh strani. Velika potreba se čuti zlasti po zdravilih. Za razdeljevanje pomoči se Caritas poslužuje misijonskih postaj, ki so precej na gosto raztresene po deželi. Med spornima strankama so v teku pogajanja. Upajmo, da bodo prinesla zadovoljive uspehe.

Akcija za obnovitev grško-katoliških škofij

Skupina romunskih duhovnikov je zaprosila vlado, naj obnovi grško-katoliško Cerkev v Romuniji. Leta 1948 so namreč tudi v Romuniji kot na Češkem nasilno ukinili katoliške škofije vzhodnega obreda. Na Češkem je bila škofija Prešov že obnovljena in sedaj je upanje, da bo prišlo do obnovitve tudi v Romuniji.

STOLETNICA BAZILIKE Marije Pomočnice v Turinu

(Nadaljevanje in konec)

Don Bosko ni bil mož praznih besed. Od misli je prešel k načrtom, od načrtov k dejanju. Maja 1863 so začeli kopati temelje na površini 1200 kvadratnih metrov, in v petih letih je bila cerkev dozidana, opremljena, posvečena ter — plačana. Pri blagoslovitvi temeljnega kamna je don Bosko dal stavbeniku na račun 40 centezimov. »To je vse, kar imam. Za ostalo bo Marija poskrbela!« In je res.

Celotni stroški so znašali nad en milijon takratnih lir, danes bi rekli eno milijardo... Don Bosko je rad ponavljal: »Kolikor opek — toliko čudežev!« »Zaupajte v Marijo in boste videli, kaj so čudeži!« Nekoč so svetniku izročili dvoje pisem. Ko ju je prebral, je ganjen rekel tajniku: »Glej, tukajle upnik zahteva 30.000 lir, ki mu jih dolgujemo. In tukajle mi neka gospa iz Belgije pošilja nakazilo za 30.000 lir!« Navadno seveda ni šlo tako gladko. Don Bosko se je zavedal pregovora: Popomagaj si in Bog ti bo pomagal! Zato je bil, lahko rečemo, noč in dan na nogah: pisal je, trkal, prosil, in zopet prosil.

Peti dan po posvetitvi cerkve, ko so se še nadaljevale slovesnosti, je župnik iz Mornese-ja, velik don Boskov prijatelj, pripeljal v Turin veliko zastopstvo svojih župljanov, med njimi 40 družinskih očetov z županom na čelu. Prišli so v svojih slikovitih narodnih nošah in zbudili splošno pozornost med meščani. Hoteli so se zahvaliti Mariji za več izrednih milosti. Dve leti poprej, 1866, ko je bila vojna med Avstrijo in Piemontezi, so bili vpoklicani tudi morneški fantje in možje. Župnik se je priporočil Mariji Pomočnici in jim dal njeno svetinjico: vsi do zadnjega so se srečno vrnili iz vojske, medtem ko jih je iz sosednih fara veliko padlo. Naslednje leto jih je Marija obvarovala toče, suše in kolere, medtem ko so bili okoliški kraji hudo prizadeti. To leto, v začetku junija, pa se je zgodilo nekaj čisto neverjetnega, a je trdno dokumentirano. Prihrumela je strašna nevihta s točo, ki je divjala dobre četrt ure. Iz vseh hiš se je slišalo vpitje in molitev k Mariji Pomočnici. Ko je neurje odvihralo, so bila vsa morneška polja za ped visoko pokrita s točo. Ljudi se je loteval obup. A kakšno je bilo njihovo presenečenje, ko so odkrili, da toča ni naredila nobene škode. (Cfr. MB IX, 270 s.) Resnično, don Bosko je imel prav: »Zaupajte v Marijo, pa boste videli, kaj so čudeži!« Tedaj se je Marije Pomočnice prijelo ime »don Boskova Marija«.

Don Bosko je postavil svoji Mariji dva mogočna spomenika: enega iz rezanega kamna, drugega iz ljudi, prvi je svetišče Marije Pomočnice, drugi pa družba Hčera Marije Pomočnice, ki jo je svetnik ustanovil s pomočjo sv. Marije Dominike Mazzarello, ki je bila doma iz Mornese-ja.

Cerkev Marije Pomočnice v Valdoccu, ki je bila pozneje povzdignjena v baziliko, je postala duša in srce mlade don Boskove ustanove. V nekaj desetletjih so salezijanci raznesli slavo svojega očeta in slavo Marije Pomočnice daleč po svetu. Leto za letom, in to že sto let, se v baziliki vršijo slovesnosti mašniškega posvečenja. Na tisoče duhovnikov je dala Marija Pomočnica Cerkvi in salezijanski družbi. Tudi lepo število slovenskih salezijancev je bilo posvečenih v turinski baziliki. Leto za letom, in to že 93 let, odhajajo od tod nova krdela salezijanskih misijonarjev in misijonark; med njimi že tudi precejšnje število Slovencev, med katerimi msgr. Kerec, Majcen, Geder, Zabret, Kešpret, Kramar, Mrzel, s. Medvešček; primorski rojaki Pavlin, Saksida in pokojni Mlekuš; preteklo jesen sta, po dolgem presledku, spet dva Slovenca prejela misijonski križ v turinski baziliki.

Turinska bazilika hrani v sebi dragocene zaklade. To niso dragi kamni, niti ne zlato in srebro, temveč posmrtni ostanki treh svetnikov: sv. Janeza Boska, svetega Dominika Savia in sv. Marija Dominike Mazzarello. V kripti pod baziliko pa čakata, da ju Cerkev postavi na oltar, dva don Boskova naslednika, prvi in tretji, Mihael Rua in Filip Rinaldi, ki sta se svoj čas oba mudila v Trstu, v Gorici in v Ljubljani.

* * *

Don Boskove sanje so postale živa resnica. Še danes se blišči v baziliki napis. »To je moja hiša, od tod moja slava!« Ob stoletnici se neštete množice zgrinjajo pred njeno čudodelno podobo. Prihodnji mesec bodo počastili Marijo Pomočnico v Turinu tudi številni slovenski in hrvatski romarji. Z njimi bomo v duhu poromali tja tudi mi, zahvalili se bomo Bogu za vse dobrote, ki jih je podelil po Mariji Pomočnici slovenskemu narodu, ter ga prosili, naj ga po njeni priprošnji še zanaprej milostno spremlja in varuje.

Anton Vodè SDB

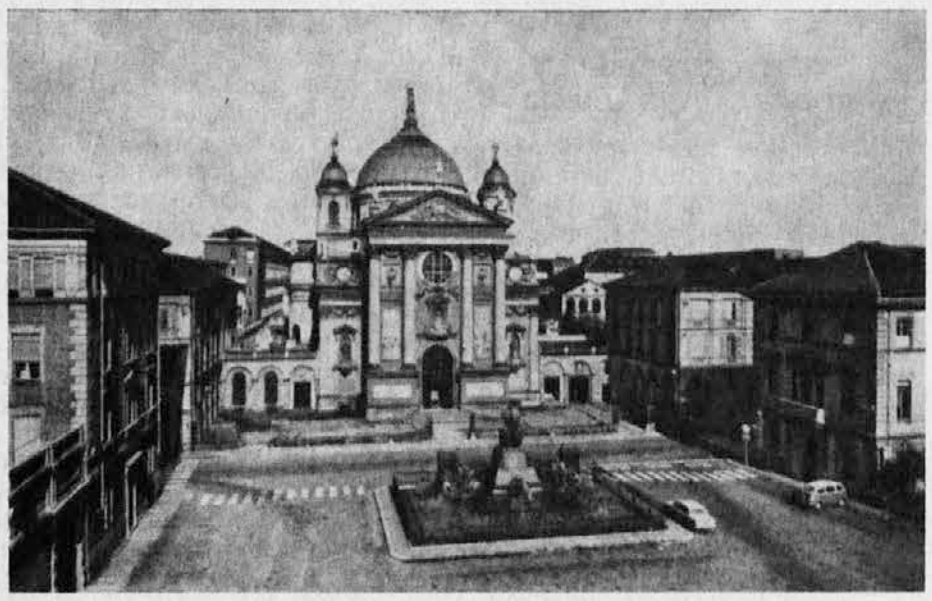

Bazilika Marije Pomočnice v Turinu

Iz Slovenije

Namesto nedelje že v soboto zvečer k sv. maši

Od 1. junija dalje je v ljubljanski stolnici vsako soboto ob sedmih zvečer sveta maša, ki velja že za nedeljsko sveto mašo. Pri tej maši bodo lahko verniki, ki so naslednji dan upravičeno zadržani, zadostili nedeljski dolžnosti. Sveta maša bo tudi na dneve pred zapovedanimi prazniki. Mašni formular bo nedeljski oziroma prazniški. Pri taki maši se more iti ponovno k sv. obhajilu, čeprav ga je kdo že prejel v soboto zjutraj.

Prepovedana brošura

Mariborski dnevnik »Večer« z dne 16. aprila 1968 sporoča, da je Zvezni sekretariat za notranje zadeve v Beogradu prepovedal prinašanje v Jugoslavijo in razširjanje brošure »SLOVENIJA 1968 — KAM?« Ta knjižica je bila tiskana v Trstu, izdala pa jo je skupina XY akademikov, ki študirajo v Rimu. O tem dokumentu, ki je pisan zelo trezno in brez kake polemične osti, smo svoj čas poročali tudi v našem listu. Da je bila knjižica »Slovenija 1968 — kam?« uradno prepovedana od beograjske zvezne vlade, je vzrok v tem, ker poudarja pravico slovenskega naroda do državne samostojnosti in do odcepitve od Beograda. Za beograjske kroge je poudarjanje slovenske samostojnosti večji zločin kot kritika sedanjega komunističnega režima v Jugoslaviji. Zato so pri prepovedi te knjižice botrovali bolj narodni kot politični razlogi kot se je to že zgodilo ob priliki izida dr. Žebotove knjige »Slovenija, včeraj, danes, jutri«.

Petdeset let obnovljenega patriarhata v Moskvi

Ruska pravoslavna Cerkev obhaja letos 50-letnico, odkar je bil obnovljen pravoslavni patriarhat v Moskvi. Zatrl ga je car Peter Veliki. Obnovljen je bil leta 1918. V Moskvi so za to priliko velike slovesnosti. Udeležuje se jih tudi uradno odposlanstvo katoliške Cerkve, ki ga vodi nadškof iz Birminghana v Angliji Georges Patrick Dwyer. Sveti oče je poslal osebno pismo moskovskemu patriarhu Alekseju z željo za vedno večje razumevanje med katoliško in pravoslavno Cerkvijo in da bi obe Cerkvi zvesto služili Gospodu v današnjem svetu.

Vietnam v očeh slovenskega misijonarja

V naši kitajsko-vietnamski, ali po domače, hongkonški provinci smo še trije slovenski misijonarji salezijanci: g. Jožko Geder, g. Stanko Pavlin in jaz. Vsi smo v polnem delu, vsak seveda v svojem delokrogu, ki ga je določila pokorščina. Gospod Geder pase duše po hongkonških spovednicah in je vedno dovolj zaposlen. Gospod Pavlin je šolski vodja v enem izmed hongkonških zavodov, kjer se šola kakih 1700 fantov. Jaz pa sem za ravnatelja in mojstra novincev v Vietnamu. Msgr. Kerec, kot veste, pa nas je pred leti zapustil in je sedaj v Evropi.

Kaj naj vam novega povem? Imate televizijo, radio in časopise, ki vam o vsem poročajo. Časnikarjev kar mrgoli v Saigonu; pa tudi tistih, ki vse vedo in jim servirajo vse mogoče podatke, resnične in neresnične, je več kot preveč. Gotovo ni vse rožnato, saj vojska in vojna prinašata s seboj korupcijo, nemoralo, žalost in smrt. Vendar pa spet ni tako žalostno in obupno, kot včasih nekateri pišejo. Eno drži: Vietnamci ne marajo komunistov in njihovega raja; jih že kar preveč poznajo; vsaj večina tako misli. Vsi vedo, da če bodo Amerikanci odšli, bo vse takoj zgubljeno. Katoličani predstavljajo majhen del prebivalstva, a so dobro organizirani, v resnih trenutkih nastopajo strnjeno in disciplinirano; so sila in moč. Vsi si želijo mir, molijo za mir, hočejo mir, a resničen, pravi mir, človekovega dostojanstva in svobode vreden mir. Njihov ideal je mir, ki ga je oznanil Janez XXIII. v svoji okrožnici »Mir na zemlji«.

Kot veste, smo imeli lani jeseni volitve državnega predsednika in senatorjev. Volitve so bile zares svobodne. Tudi naši novinci so šli volit. Vsak je volil po svoji mili volji, kogar je hotel. To so bile prve svobodne volitve. Tu in tam so vpili o nepravilnostih. Seveda, tehnično ni bilo vse na višku, kajti ne uradniki ne državljani še nimajo zadevne prave vzgoje. Na nekatere take nepravilnosti so se obesili tako imenovani nevtralci in komunisti, da so zagnali hrup po svetu, kjer je vedno dosti ljudi, ki jih radi poslušajo. V resnici pa so se osmešili.

Dalatski škof je lepo pohvalil novega prezidenta, češ da je zelo moder mož; praktičen katoličan sicer ni, čeprav je bil krščen. V dveh letih je napravil veliko reda in pomagal ljudem k večjemu zaupanju. Seveda, ni lahka reč, v vojnem času po demokratsko mešati to živo kašo narodnega življenja! Saj veste, da smo se včasih učili tisto pesem: »Vsak po svoje pesmi poje...« Skladno ubrati v lepo pesem vse te različne tone, ni lahka reč. Držati v eni roki puško, z drugo pa delati za socialni, kulturni in gospodarski napredek, tudi ni lahko. Lahko pa rečem, da se oblastniki resno trudijo za napredek na vseh življenjskih področjih. Tudi katoličani, in če hočete, tudi mi salezijanci, delamo in garamo z vsemi močmi, da bi položili svoj delež na oltar napredka tega dobrega vietnamskega naroda . . .

Te dni praznujem petnajsto obletnico, odkar sem prišel v Vietnam, to se pravi, petnajsto obletnico salezijanskega dela v tej deželi. Bil sem prvi salezijanec, ki je prišel sem na delo. Začelo se je v Hanoju. Ko premišljujem to petnajstletno dobo, moram res hvaliti Boga za izredno pomoč. Ko sem bil v Hanoju, so strojnice prasketale in topovi grmeli okoli naše ustanove; in danes grme tam okoli Saigona. Vedno v nevarnosti, pa vedno naprej in zopet naprej pod don Boskovo zastavo. V letih 1952/54 sem bil v Hanoju. Ko smo tam vse zgubili, smo se preselili proti jugu; najprej v Bau Me Thuot, med primitivce v pragozdu; od tam pa v Saigon. Bilo je trdo delo, pravi križev pot. Bilo je treba veliko poguma, da si hrabril, predvsem preplašene sobrate, potem pa še številne fante, po večini sirote. Kot ravnatelj v Saigonu sem najprej kupil zemljišče v predmestju Govap. Tu je sedaj salezijanska tehnična šola, morda najlepše opremljena v Južnem Vietnamu. Na drugem koncu Saigona sem organiziral zavod za naš naraščaj. Moji nasledniki so obe ustanovi lepo razvili. Jaz sem se na željo predstojnikov posvetil vzgoji naših bodočih vietnamskih salezijancev. To je prvi in najvažnejši pogoj za razvoj našega dela v prihodnosti! Misijonsko delo zahteva kvalificiranih ljudi. Kdor ni za nobeno rabo ter se ponuja, da bi šel v misijone, naj kar doma ostane. Tu in tam vidim koga, ki se ni nikdar dobro naučil domačega jezika: taki samo životarijo. Vietnamci so precej nadarjeni ljudje in zadnja leta jih velik odstotek obiskuje ne le srednje, temveč tudi visoke šole. Šole, ki imajo tudi do tisoč učencev, rastejo kot gobe. Pa jih bo še treba. Bi rekel, da se sploh ne pozna, da smo v vojnem vrtincu. Katoliške šole so povsod zelo spoštovane, ker hkrati uče in vzgajajo. Zato v naših zavodih ni nikdar dovolj prostora.

Kot sem dejal, sem za ravnatelja in mojstra novincev v Osrednjem Vietnamu, blizu letoviškega mesta Dalat. Vietkongovci nas puste pri miru. Na splošno naše življenje kar mirno teče. Naš provincial je kar čudil, ko je prišel na obisk, da smo tako mirni in brezskrbni. Poleg novincev imamo tu še kakih 70 fantičev, ki hodijo v prvo gimnazijo, ter duhovno oskrbujemo kristjane v bližnjem Tram Hanhu.

Andrej Majcen SDB

Iz življenja društva „Slomšek"

Letos proslavlja skupina rimskih Slovencev 10-letnico, odkar je pričela prirejati majniške izlete, in petletnico organiziranega dela v društvu »Slomšek«.

Prav za petletnico društva se je odbor znatno poživel, ko so bile vanj izvoljene nove mlade moči, med njimi trije akademiki. Novi odbor se je takoj po izvolitvi in občnem zboru, ki je bil prve dni januarja, lotil sestave sporeda prireditev za tekoče leto in izvedbe velike naloge, ki jo je prevzel, namreč z vsemi močmi pomagati pri zgraditvi duhovniškega Slovenskega zavoda v Rimu.

1. Januarska prireditev, ki je bila kot vse ostale zadnjo nedeljo v društveni dvorani, je bila posvečena objavi javne subskripcije za ta zavod. Na njej sta govorila g. Markuža o središčih po svetu, kjer zbirajo za Slovenik. Msgr. Jezernik je pa prikazal splošni potek akcije in način kako bo potekala subskripcija v Rimu. Na prireditvi sami je bila v korist Slovenika izvedena dražba raznih predmetov, med njimi umetniške slike slikarice gdč. Cultraro in zelo lepega umetniškega kipa afriške Marije. Za izvedbo subskripcije v Rimu je bil organiziran poseben odbor v okviru društva »Slomšek«. Ta odbor je pričel s podrobnim zbiranjem naslovov vseh Slovencev v Rimu. Razdelil je Rim na odseke, člani odbora so pa nato pričeli osebno obiskovati na domu vsakega Slovenca. Kdor se je obvezal, da bo tri leta plačeval določeni znesek, tega poslej vsak mesec obiščejo in mu izroče predpisano potrdilo o prejemu plačanega zneska. Skoro vsi rimski Slovenci so se z veliko pripravljenostjo in veseljem odzvali tej akciji za Slovenik, tako da se subskripcija že bliža vsoti treh milijonov lir.

2. Zadnjo nedeljo v februarju je bila po običajni večerni sveti maši v dvorani vesela pustna prireditev. Mlade moči so pripravile vrsto zabavnih točk tako, da se je vsa dvorana od srca nasmejala. Hkrati so v odmorih širili slovenski katoliški tisk.

3. Marčna prireditev je bila posvečena škofu Baragi. Sv. mašo je daroval ljubljanski nadškof dr. Pogačnik, ki se je tiste dni mudil v Rimu. Po pozdravu predsednika, ki je med drugim poudaril pomen Barage in Slomška za Slovence, je ob skioptičnih slikah prikazal g. Martelanc, gojenec Slovenika, življenje in delo škofa Barage. Na prireditvi je bil tudi g. Jože Godina iz Sev. Amerike, ki je poročal, kako poteka škofijski Baragov proces v ZDA. Zaključil je z opozorilom, da bodo morali takrat, ko bo proces prenešen v Rim, posebej rimski Slovenci skrbeti, da bo Baraga čimprej prišel na oltar. Ljubljanski nadškof je omenjal, kako proslavljajo 100-letnico Baragove smrti letos v Sloveniji. Prirejajo romanja v kraje, kjer je živel in deloval Baraga. Nadškof je zaključil z željo, da bi kmalu izprosili od Boga, da bi imeli Barago blaženega in svetnika.

4. Društvena prireditev v aprilu je imela naslov: Dan miru. Sveto mašo je daroval ameriški Slovenec, ki študira v Rimu, p. Vendelin Špendov. Nato so imeli zanimiva predavanja trije gojenci Zavoda za širjenje vere. Predstavil jih je slovenski akademik g. Radetič. Eden je bil iz Vietnama, drugi iz Nigerije, tretji iz Sudana. Vsi trije govorniki so prikazali gorje in težave, ki jih doživljajo njihove domovine. V Vietnamu gre predvsem za boj med brezbožnim komunizmom in demokratično ureditvijo dežele, v Nigeriji in Sudanu pa za borbo bogatih proti revežem in mohamedancev proti katoličanom. Govorniki so ob zaključku prosili prisotne, naj molijo zanje in za njihove domovine.

5. V nedeljo, 26. maja pa je društvo »Slomšek« priredilo sedaj že tradicionalni majniški izlet. Z dvema avtobusoma so se člani društva odpeljali najprej do gradu Rocca Sinibalda (blizu Rietija), nato pa še k Turanskemu umetnemu jezeru. V novi zelo akustični cerkvici v naselju blizu gradu je daroval najprej sv. mašo dr. Vodopivec, kateri je v govoru podaril pomen Tolažnika Sv. Duha, ki ga je obljubil Kristus. Med sv. mašo so v zbrano peli slovenske cerkvene, zlasti maniške pesmi. Večina je šla tudi k sv. obhajilu. Sledil je ogled srednjeveškega gradu, ki je sedaj last Amerikanke Crosby. Grad je dobro ohranjen in stoji na osamljenem griču, ki obvlada vso bližnjo okolico. Zgrajen je v obliki orla s kljunom in razpetimi krili. V gradu je nad 30 sob. Ima nekaj dobro ohranjenih fresk. Večina dvoran je praznih. Tu in tam so slike in dela modernih slikarjev, prijateljev lastnice gradu, ki je sama slikarica.

Veličastno binkoštno srečanje naših izseljencev v Nemčiji

Na binkoštno nedeljo so se Slovenci iz Nemčije zbrali v mestu Wernau-u, 25 km jugovzhodno od Stuttgarta, na binkoštno srečanje z versko, kulturno in zabavno prireditvijo. Srečanja se je udeležilo kakih 1200 naših ljudi z vseh koncev Nemčije. Tolikšne udeležbe ni nihče pričakoval. Doslej je v vsej zgodovini slovenskih izseljencev v Nemčiji to število rekordno. Celotno ozračje prireditve je bilo tako pristno domače, da si je bilo težko misliti, da se vse to ne dogaja nekje v Sloveniji.

Dopoldansko nebo ni obetalo bogvečesa. Kljub temu so se že precej pred mašo začeli zbirati v prijazno mestece naši rojaki: večina z lastnimi vozili, drugi z avtobusi, nekateri z vlaki. Velika slovenska zastava z zvonika župne cerkve sv. Erazma in druga s poslopja, v katerem je mestna dvorana, sta pozdravljali prihajajoče.

Nekaj pred mašo so se med zbirajočimi pojavile narodne noše. Žene in dekleta so jemale iz cekarjev slovenske zastavice in jih jele pripenjati udeležencem na prsi.

Veliki zvon je povabil k maši in prostorna cerkev se je napolnila z 800 slovenskimi verniki. Ko so pristopili k oltarju trije slovenski dušni pastirji, je mogočno zadonela vstopna pesem. Glavni celebrant je po evangeliju govoril o ljubezni do vsega slovenskega, zlasti jezika, pa obenem o spoštovanju do tujega. Dvakrat je med mašo pel oktet koroških akademikov iz Gradca, sicer pa je pela vsa cerkev. Slovesnost je dobila svoj romarski pridih pri petih litanijah. Sledil je blagoslov izseljenske zastave, na kateri so bile vtkane Cankarjeve besede: Bogu otroci, narodu sinovi, nikomur hlapci. Prelep je bil pogled, ko so se zbrale ob zastavi pred oltarjem narodne noše in ko je vsa cerkev pela zahvalno pesem.

Popoldne so se oblaki razmaknili, tako da je binkoštno srečanje dobilo tudi vesel zunanji okvir.

Oder v dvorani je bil okusno urejen, na temnih, v križe zabitih latah so se odražale bele črke besed: mati, domovina, Bog.

Pravi umetniški užitek je udeležencem pripravil oktet koroških akademikov iz Gradca. Navzoče je navdušila tematika pevskih točk, veselih, nagajivih po večini, pa nič manj odlično izvajanje. Oktet je ustvaril nekaj prijetno domačega, pa obenem visoko kvalitetnega. V dvorani je bilo čutiti ta obisk s Koroškega kot obisk slovenske zemlje »tam čez izaro«, kar je tudi govornik izrazil v misli o kralju Matjažu, ki spi pod goro Peco in ki ga naši zastopniki Koroške že vendar zbudijo. Zlasti po pesmi »Mojcej« ni in ni hotela biti konca ploskanja.

Program je prešel v zabavni del s tombolo. Glavni dobitek — prenosni televizijski aparat — je prejel delavec iz Prekmurja, transistor gospodinja iz Trsta... Po končani tomboli so se stoli razmaknili, trio je zaigral in pete so udarile ob tla. Razgovor, glasba, ples, vesela domačnost — vse je trajalo do enajstih ponoči. V srcih udeležencev pa sta ostali močno vtisnjeni dve svetinji: krščanstvo in slovenstvo.

Povolilni obračun št. 2

Volitve so tisto vprašanje, ki v demokracijah najbolj razgibajo javnost. Prav zato pa vedno zapustijo tudi razne neprijetne posledice, ki se čutijo daljši ali krajši čas po volitvah. Tako je bilo tudi s preteklimi volitvami v naši državi in deželi.

SLOVENSKA BENEČIJA IN SLOVENSKE STRANKE

Zadeva, ki je vzniknila v slovenski javnosti tik pred volitvami, je bila Slovenska Benečija. Slovenski Benečani si gotovo niso nikoli predstavljali, da bodo ravno oni najbolj zastrupili volilno propagando med Slovenci na Tržaškem in Goriškem. In vendar se je zgodil ta nesmisel.

Slovenska skupnost je na Tržaškem postavila lastno kandidatno listo za poslansko zbornico, ni je pa mogla postaviti za senat, ker bi morala svojo listo predstaviti še v enem okrožju v deželi. Tega ni mogla, ker razen na Tržaškem niso Slovenci nikjer postavili svoje liste za parlamentarne volitve. Od tod je nastala jeza na goriško SDZ, češ da je ta preprečila postavitev slovenske liste na Goriškem in v Slovenski Benečiji ter preprečila tudi, da bi tam Slovenci slovensko volili. V tej kampanji proti Goričanom se zdi, da je bila najbolj glasna Slovenska levica. Pridružili so se ji vsi ostali od komunistov do Slovenskega ljudskega gibanja. Udrihanje čez SDZ na Goriškem zaradi Slovenske Benečije da je bilo eden glavnih argumentov na volilnih shodih po Tržaškem. Tako vsaj so nam pravili; sami tega nismo slišali. Prav zaradi tega se nam zdi potrebno povedati besedo k zadevi Slovenske Benečije.

STVARNOST SLOVENSKE BENEČIJE

Francè Prešeren je nekaterim pesnikom takole zagodel:

»Kdor govoriti kaj ne ve,
on vreme hval' al' toži;
kdor peti kaj ne ve,
od letnih časov kroži.«

To puščico bi Prešeren o naših politikih takole obrnil:

»Kdor govoriti kaj ne ve,
on vlado hval' al' toži;
kdor početi kaj ne ve,
od Benečije kroži.«

Slovenska Benečija je namreč postala predmet vsem tistim politikom, ki ne vedo, kaj je manjšinska politika, pa bi si z Benečijo radi pripravili gloriolo narodnih junakov. Ta bajka traja že od zadnje vojne sem. Že takrat je vodstvo OF menilo, da bo Benečane pridobilo za slovensko politiko. Pa je poslalo tja svoje čete, da so partizanile. Uspeh se je pokazal po vojni, ko so domačini zaradi partizanov zasovražili slovenstvo.

Po vojni so jih skušali pridobiti s propagando, ki so jo vodili priznani komunisti, za Benečane brezbožci. Slovenstvo so jim tako prikazali kot pristanek na komunizem in brezboštvo.

Opazovali smo in se čudili: Ali so ti ljudje študirali Lenina? Ali poznajo njegov nauk o psihologiji mas? Preproste in nadvse verne Benečane hočejo narodno prebuditi s komunizmom in socializmom. Ali so padli na glavo?

Danes, po 25 letih so spoznali, da so pogoreli s to svojo taktiko.

No, pa ti pride letos Slovenska levica iz Trsta in hoče, da bodo slovenski Benečani vrat na nos volili slovensko, in to pri parlamentarnih volitvah.

V BENEČIJO A. M. SLOMŠKA

Gospodje, da se nam Prešeren ne bo smejal, pustimo v Benečiji politiko pri miru. Z njo se bavite doma na Tržaškem. V Beneško Slovenijo pa pojdimo kot je hodil med Slovence Anton Martin Slomšek: Krščanska vera bodi vam luč in materina beseda bodi vam ključ do krščanske zveličavne omike. Benečanom dajte slovenske molitvenike, katekizme, pesmarice; dajte jim zavednih slovenskih duhovnikov in učiteljev in ne političnih agitatorjev, zlasti ne komunistov, če hočete v njih zbuditi slovensko zavest.

Potem pojdimo mednje kakor Janez Evangelist Krek, kažimo jim na Cerkev in njen socialni nauk. Pomagajmo jim reševati njih domače socialne probleme, da bodo lahko ostali doma in ne bodo prisiljeni hoditi s trebuhom za kruhom po svetu. Dve, tri desetletja takšnega nesebičnega dela med njimi in potem bo smel stopiti mednje tudi slovenski politik, da bodo zanj glasovali.

Kdor tega ne verjame, naj vzame v roke »Dom«, glasilo beneških slovenskih duhovnikov, pa bo videl, kaj Benečani želijo in kaj potrebujejo.

MIKLAVŽ BOŽIČ

Dva slavljenca

Msgr. dr. Jakob Ukmar praznuje 13. julija 1968 90-letnico rojstva, g. Avguštin Zlobec, upokojeni župnik, ki živi v Mačkovljah, pa bo praznoval 26. julija 1968 60-letnico maštništva. Obema gospodoma naše čestitke z željo, da bi ju Bog ohranil v naši sredi do skrajnih mej življenja.

Slovo g. Žerjala od Barkovelj

Pretekli teden smo se poslovili od našega kaplana, gospoda Viljema Žerjala, ki je služboval med nami skoraj devet let. Barkovljani mu želimo na tem mestu še enkrat izreči iskreno zahvalo za vse delo in žrtve, ki jih je v teh letih doprinesel med nami kot duhovnik, ki je ljubezen oznanjal, a jo izkazoval predvsem z dejanjem vedno zvest besedam: duhovnik se jemlje iz ljudstva za ljudstvo. Želimo mu na novem službenem mestu božje pomoči in blagoslova.

Istočasno sta nastopila službo v Barkovljah dva slovenska duhovnika in sicer g. Alojz Župančič kot vikar pomočnik in g. Anton Surina kot kaplan. Želimo jima, da bi se med nami počutila in našla razumevanje.

Zaključni nastop otrok osnovne šole v Sv. Križu

Letošnja binkoštna nedelja, 2. junija 1968 bo ostala učencem slovenske osnovne šole v Sv. Križu, njihovim staršem in vzgojiteljem v nadvse lepem in prijetnem spominu, saj je bil ta dan tudi v šolskem oziru praznični dan, ko so se otroci z zaključno prireditvijo na najprimernejši in gotovo najprisrčnejši način poslovili od šolskega leta, ki se v tem mesecu zaključuje.

Bogati spored, ki se je začel odvijati na razsvetljenem in z žarometi obsevanem odru, bi mogli razdeliti na dva dela: prvi je obsegal nekakšno akademijo, v kateri so se kot na tekočem traku zvrstili prizorčki, recitacije in ritmične vaje, ki sta jih spremljala petje in harmonika ter nekatere posebej naštudirane narodne pesmi v dvoglasni priredbi znanega mladinskega skladatelja Ivana Grbca, s katerimi je pogumno in zavzeto nastopil šolski zbor, ki ga sestavljajo učenci 3., 4., in 5. razreda. Med pesmimi je najbolj užgala »Krasen pogled«, ki je v intonirani povezavi s Cankarjevimi Nebesi pod Triglavom lepo zaključila prvi del sporeda.

V drugi del je poslušalce uvedla dvodejanka Materina ljubezen, ki so jo v režiji svoje učiteljice gdč. Kurinčičeve poklonile mamicam učenke 4. razreda, ki so svoje vloge neprisiljeno in doživeto odigrale. Kot glavna točka je končno prišla na vrsto štiridejanka Sirota Jerica, pri kateri so nastopili otroci vseh razredov, ki so pokazali, da so ob spretni roki kos tudi težjim in zahtevnejšim nastopom, saj so se morali res vsi od kraja nemalo truditi, da so v razmeroma kratkem času in kljub dvojnim «volilnim» počitnicam dovolj zanesljivo obvladali tematiko in zahteve daljše pravljične igre. Gospe učiteljici Ljubi Košutovi, ki je na svetokriški osnovni šoli imela letos pošolski pouk in je med urami, ki so ji bile odmerjene za razne dejavnosti, našla čas, da je spravila na oder tako zahtevno igro, se pozna, da ji odrska umetnost ni povsem tuja; vendar pa je morala v igro vliti mnogo potrpežljivosti in veliko truda, da so se otroci kljub objektivnim težavam v svoje vloge tako hitro in lepo vživeli.

Burno ploskanje, ki je mlade igralce in sploh vse nastopajoče ob zaključku raznih prizorov, pevskih nastopov in dejanj nagradilo, je bilo dokaz, da so znali naši otroci, od ljubkih prvošolčkov pa do tistih, ki bodo letos osnovno šolo zapustili, okrog 230 prisotnih gledalcev res navdušiti, za kar naj jim gre vsa pohvala in priznanje. Ob njih smo bili vsaj enkrat brez vsake razlike zbrani vsi tisti, ki slovensko pesem in besedo iz srca ljubimo, zlasti še tedaj, ko nam jo posredujejo najmlajši. Ko izrekamo svoje čestitke in zahvalo našim učiteljicam in vsem, ki so se za uspeh tako pestre in bogate prireditve požrtvovalno trudili, jim pri vzgoji slovenske mladine želimo še veliko takih in večjih uspehov, saj bodo slovenski šoli le v čast, njim samim pa v veliko zadoščenje.

Msgr. A. Salvadori — zlatomašnik

Vnedeljo, 9. junija je poteklo 50 let, odkar je msgr. Alojzij Salvadori prejel v tržaški škofijski kapeli mašniško posvečenje. Od tedaj je v škofiji opravil več uradnih služb, a skoraj še več neuradnih služb s svojo pomočjo v dušnem pastirstvu, v župnih in škofijskih uradih. Ni je skoraj župnije v obširni tržaški in koprski škofiji, v Istri in na Krasu, kjer ni msgr. Salvadori pridigal, spovedoval, urejeval uradne akte in račune. In to: a'i na svoj račun ali v spremstvu g. nadškofa pri vizitaciji.

Kot kaplan je msgr. Salvadori služboval v Trstu (Sv. Jakob, Škedenj, bolnišnica) in v Sežani, kot župni upravitelj v Istri in kot župnik v Barkovljah (od 1925 do 1932). Leta 1933 je postal kanonik penitenciarij pri Sv. Justu, od leta 1957 je pa prošt istega stolnega kapitlja.

G. proštu iskreno čestitamo in mu želimo še veliko božje milosti. Gospod naj mu da še novih moči pri delu za božjo čast in za rast svete Cerkve.

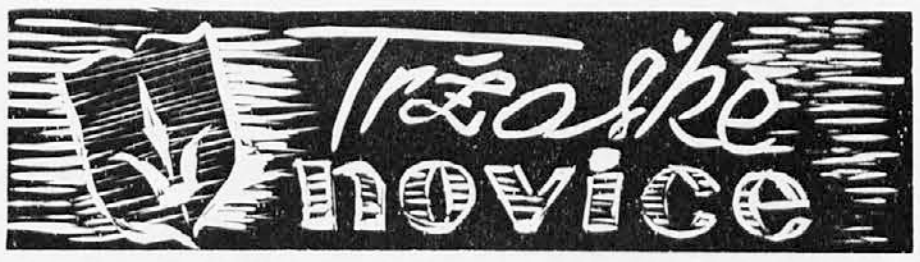

Praznik češenj v Mačkovljah

Kdo ne gre rad na pomladanski sprehod v zeleno naravo, kdo ne seže z veseljem po prvem božjem sadu, po lepih svetlečih se češnjah? Zato so se podjetni Mačkovljani tudi letos odločili, da povabijo vse, ki ljubijo slovensko besedo, pesem in božjo naravo, da se zbero v prijetnem hrastičju. V Mačkovljah je bilo v nedeljo 2. junija vse živo, ceste zatrpane z vozili, ljudje veselih obrazov, točaji marljivo pri delu. No, pa ni bilo le dobrot za želodec, tudi za kulturni spored je bilo bogato poskrbljeno. Domači pevski zbor, deklamatorji, govorniki, mladinski ansambel Pleiades, skavtski pevski zbor in oktet, vsi ti nastopajoči so nam vlili veselje in ponos nad našo pesmijo in besedo. Kar dolg je bil kulturni spored, ki ga je med posameznimi točkami povezoval veseli harmonikar.

Najlepše pa je morda sledilo po uradnem sporedu. Skovale so se prijetne družbe, in pri dobri domači kapljici, po kateri ni nikogar glava bolela, je odmevala vesela pesem mladih in odraslih v tiho in mirno noč. Kdo bi si bil mislil, da znamo toliko in tako peti. Doslej nepoznanim obrazom so se odprla slovenska srca, privrela je na dan naša govorica in naša pesem. Morda je bil ta del programa najbolj doživet. Luna je sijala in zvezde so utripale, pa še se nam ni mudilo domov. Pri farni cerkvici je bilo polnoči, mi smo še zmiraj pri dobri kapljici... tako je tiho odzvenelo in odmevalo od Sv. Antona na Tinjskem griču, ko smo se morali raziti. Lep dan, vesel dan je to bil. Mačkovljani so gotovo zadovoljni, mi vsi pa prav tako. Gotovo nasvidenje prihodnje leto!

M. Š.

Prva nagrada za Danijelo Kravanjo

Šestletna Danijela Kravanja, ki obiskuje slovenski otroški vrtec pri Sv. Ivanu, je na mednarodnem natečaju za otroške risbe, ki je vsako leto v kraju Forte dei Marmi, prejela prvo nagrado, diplomo in zlato kolajno v kategoriji otrok v njeni starostni dobi. Pridno Danijelo in njeno učiteljico gospo Valerijo Magajno je intervjuval tudi reporter slovenske tržaške radijske postaje ter posredoval njune odgovore v oddaji Kdo, kdaj, zakaj. Danijeli in njeni požrtvovalni učiteljici iskreno čestitamo.

Sestanek odbora za slov. šolo

Na pobudo Sindikata slovenske šole se je pretekli teden sestal šolski odbor, v katerem so zastopniki raznih strank in slovenskih kulturnih ter prosvetnih organizacij, ki se zanimajo za slovensko šolo. Na sestanku so znova razpravljali o utrakvističnem pošolskem pouku na Repentabru in ga ponovno ostro obsodili. Razpravljali so tudi o akciji za vpis v slovensko šolo.

Sindikalni vestnik

Pred kratkim je Sindikat slovenske šole izdal 3. številko Sindikalnega vestnika, s katerim odbor Sindikata seznanja članstvo o svojem letošnjem delu. Med drugim prinaša poročilo o sestanku sindikalistov s poslancem Belcijem in poročilo o srečanju z ministrom Guijem.

V zvezi s pošolskim poukom na Repentabru je v Vestniku napisano, da je »... sindikat interveniral pri šolskem skrbniku in pri šolskem patronatu na Repentabru ter odločno zahteval, da se pošolski pouk loči in da se ustanovita dva tečaja. Tudi slovenski didaktični ravnatelj je interveniral v tem smislu. Vendar do danes omenjeni šolski patronat krivice še ni popravil.«

Sindikalne vesti

Sindikalni zastopniki so se na uradu za delo dogovorili z delodajalci podjetja Atlas iz novega industrijskega pristanišča v Žavljah, da bodo delavci prejeli posojilo 30.000 lir do 1. julija, ko bi se morala ponovno pričeti proizvodnja.

Delavci ladjedelnice Sv. Marka pa so več dni zaporedoma stavkali nekaj ur na dan, da bi s tem protestirali proti načrtom CIPE.

Mednarodni center za teoretsko fiziko

V nedeljo je bila v novem poslopju Mednarodnega centra za teoretsko fiziko v Miramaru slavnostna otvoritev novih prostorov agencije. Prisotni so bili najvišji predstavniki mednarodne agencije za atomsko energijo z Dunaja in zastopniki krajevnih oblasti ter znanstvenih krogov. Dan prej pa se je začelo mednarodno zasedanje o problemih sodobne fizike.

Obisk študentov iz Maribora

Skupina 50 študentov in študentk pedagoške akademije iz Maribora je v spremstvu petih profesorjev obiskala naše mesto. Med drugim so slušatelji obiskali tudi nekatere šole ter se seznanili z našo problematiko. V Slomškovem domu v Bazovici so se srečali z mladino.

Nov pogrebni obred

Svèt za izvedbo liturgične obnove je izdelal nov pogrebni obred, ki bolje izraža krščansko upanje in vero v vstajenje mrtvih. Novi obred še ni dokončen. Italijanski škofje so naročili nekaterim župnijam, da ga uporabljajo in potem povedo svoje pripombe, ki jih bodo upoštevali pri dokončni izdelavi pogrebnega obreda za Italijo.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 16. do 22. junija 1968

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Verska oddaja. 21.00 Pestra western oddaja. 22.30 Športne vesti. — Drugi: 21.15 Iz sveta znanosti in tehnike. 22.25 Settevoci.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Don Camillo in on. Pepone, film. — Drugi: 22.15 Sprint. 22.50 Bolgarski folklorni plesi.

Torek: Prvi: 18.45 Verski problemi. 21.00 Don Carlos, drama F. Schillerja. — Drugi: 21.15 Izgubljeni mir, zgodovinska oddaja. 22.15 Glasbena oddaja.

Sreda: Prvi: 21.00 Almanah. 22.00 Šport ob sredah. — Drugi: 21.15 Cantagiro.

Četrtek: Prvi: 21.00 Don Carlos, F. Schiller, II. del. — Drugi: 21.15 Tragična noč, film.

Petek: Prvi: 21.00 TV 7. 22.00 Milva, pestra oddaja. — Drugi: 21.15 Rebus, serijska oddaja. 22.15 Srečanja.

Sobota: Prvi: 19.35 Duhovna misel za nedeljo. 21.00 Pestra western oddaja. 22.15 Iz gospodarskega sveta. — Drugi: 21.15 Trideset let pozneje, J. Vigo.

JOSEFINE STEGBAUER 69
Prevedel J. P.

„Veš li število zvezdà...?“

In tako je Gretica odšla brez slovesa. Nobenega ni bilo pri stranskih vratcih, ko je smuknila ven. Zato je tudi nihče ni nadlegoval z vprašanji, nihče ustavljal. Kar oddahnila se je, ko je stala na poltemni hladni ulici. Nad njo so blestele zvezde na jasnem majniškem nebu. Nehote je Gretica prijela za Marijino svetinjico na vratu in iskreno zaprosila: »Sedaj mi moraš pa Ti pomagati, ljuba nebeška Mati!«

Bilo je ob pol devetih zvečer. Vedela je, da je večerna predstava v cirkusu šele ob pol desetih končana. Vendar je hotela biti že prej tam. Zato je poiskala denar, ki si ga je v zadnjih mesecih prihranila. Odločno je stopila proti voglu, kjer so stali taksiji.

Avtovozač se je sprva obotavljal, ko ga je prosila, da bi jo zapeljal v cirkus Alberti. Ni čuda, ko je pa stala pred njim mlada deklica brez staršev. Ko pa je Gretica še dodala, da je hči cirkuškega jahalca Edgarja Carottija, se je vdal, čeprav le obotavljaje. Vendar je ostal nezaupen. Ko je počasi vozil po razsvetljenih ulicah in se je ozrl v ogledalo avtomobila, je zagledal v njem bled otroški obraz, ki je utrujen slonel na blazinah. Kar ni mogel prav paziti na volan. Vedno spet in spet se je oziral v ogledalo in opazoval bledo obličje deklice ter premišljal, ali ne bi bilo najbolj prav, če bi prvega policaja, ki ga bo srečal, opozoril na tega otroka. Pa je v tem zapazil, kako si je Gretica z robcem zakrila oči. Mar res joka...?

Tako je vozača prevzel pogled, da ni opazil, da se že bliža križišču. Z zaboji težko obložen tovorni avto je od desne zavozil na križišče. Šofer v taksiju bi moral videti rdečo luč, ki mu je naravnost kričala: »Stoj!«. A še vedno je bil preveč zagledan v bledo deklico. Zasmilila se mu je... Zdaj šele je opazil, da je tik pred križiščem. Brž je pritisnil na zavoro — a že prepozno. Vozač tovornega avta je imel prosto pot, zato ni tako pazil in je šele zadnji hip zagledal, da je šofer v taksiju prezrl rdečo luč. Tudi on je hitro zavrl, a tudi prepozno. Voza sta treščila skupaj. Zaradi naglega zaviranja in trčenja so zgrmeli gornji zaboji po tleh. Gretica je bila tako zatopljena v lastno bolest, da ni ničesar opazila. Ko je vozač zavrl, jo je vrglo naprej, da je z glavo zadela v steklo, ki je ločilo zadnje sedeže od prvih. Podzavestno je vzkliknila: »Gretica!«, potem pa nezavestna omahnila.

Ljudje so takoj planili na kraj nesreče. Tudi policist si je že utiral pot skozi množico. Vozač je ostal nepoškodovan, čeprav ga je vrglo proti zaščitnemu steklu. K sreči je imel njegov voz na vseh oknih nezdrobljivo steklo.

V vozu je ležala nezavestna, bleda, plavolasa deklica. Policist je pri prvi telefonski celici poklical rešilni voz. Potem je vzel blok in si začel izpisovati vozačeve podatke.

»Kdo je ta otrok?«

»Rekla je, da je hčerka cirkuškega jahalca Edgarja Carottija.«

Nekaj minut pozneje se je že slišal glas rešilnega voza, ki je odpeljal Gretico v bolnico.

Cirkuški jahalec Edgar Carotti oziroma pravilneje Joahim Pöll je bil ves iz sebe, ko so mu od policije telefonirali, da se je njegova hčerka ponesrečila in da leži v bolnici. Saj to vendar ni mogoče! Njegova Marjetica! Le kako je prišel njegov otrok v avto? Kaj pa, če je gospa Thorn po koncertu vzela taksi in se z otrokoma hotela odpeljati domov, pa je prišla nesreča? Toda kaj je z gospo Thorn in z Gretico? Se tema dvema ni nič zgodilo?

Joahim Pöll je takoj pohitel v bolnišnico in se dovprašal do ponesrečenega otroka. Ko je pristopil k postelji, je začuden opazil, da to ni njegova Marjetica, temveč Gretica, ki je smrtno bleda, z zaprtimi očmi ležala na blazinah.

»Zdi se, da ni prav nič ranjena!« je pravil zdravnik, ki je stal zraven postelje. »Najbrž je le iz strahu padla v nezavest. K sreči sta oba vozača močno zavrla in tako nista posebno močno trčila drug v drugega.«

Joahim ni mogel razumeti, kako je Gretica sama prišla v avto. Pohitel je k telefonu in poklical stanovanje gospe Thorn. Dolgo je čakal, a se ni nihče oglasil. Gospe Thorn še ni bilo doma.

* * *

Ko je gospod Frohner takoj po koncertu pohitel h garderobam, ni tam našel Gretice. Spraševal je po njej, pa so mu rekli, da je po svoji zadnji točki odšla v ložo k materi. Iskal jo je še nekaj časa tam, prepričan, da se mora kmalu vrniti. Saj ni mogel slutiti, da je Gretica že pred kako uro naskrivaj pobegnila iz koncertne dvorane.

Ker je ni našel med ostalimi dekleti, je hotel oditi nazaj v dvorano. Pa ni prišel daleč. Že na stopnicah je srečal gospo Thorn. Predstavil se ji je, potem pa kar začel: »Oprostite, če vam sedaj ne morem na dolgo in široko razlagati, preveč razburjen sem. A eno vam moram povedati: v Gretici Thorn sem spoznal svojega otroka, svojo Rozvito.«

(se nadaljuje)

Goriške novice

Dar goriškemu nadškofu

Ob priliki posvečenja in prihoda v Gorico novega g. nadškofa msgr. Petra Cocolina so mu slovenski duhovniki in verniki darovali slovenski prevod celotnega sv. pisma, koncilskih odlokov, red svete maše in misal. Umetnik Tone Kralj pa je izdelal sliko, škofov portret v naravni velikosti, ki naj bi se dodal v galerijo slik vseh goriških nadškofov, ki se hranijo v škofijski palači. Slika je bila pretekli mesec dovršena ter mu jo je skupina slovenskih duhovnikov izročila pretekli četrtek.

Darovi, poklonjeni g. nadškofu, so imeli namen, da bi iz svetih knjig črpal božjo besedo, ki jo bo oznanjal kot višji pastir svojim slovenskim vernikom, slika v škofijskem dvorcu pa ga bo spominjala, da smo tudi mi njegove ovce, ki hočejo ostati zveste svojemu nadpastirju in po njem vrhovnemu poglavarju Cerkve in Cerkvi sami.

Ob šesti obletnici smrti prof. Mirka Fileja

V cerkvi sv. Ignacija na Travniku je g. Jericijo daroval v ponedeljek, 10. junija zvečer sv. mašo zadušnico ob šesti obletnici smrti prof. Mirka Fileja. Italijanski cerkveni zbor je ob spremljavi dr. Andreja Bratuža pel Perosijevo mašo. Tako se je zbor oddolžil spominu svojega nekdanjega dirigenta.

Slovenski verniki pa so napolnili cerkev sv. Ivana, kjer je msgr. Močnik ob asistenci dr. Humarja in g. Eržena daroval sv. mašo za prof. Fileja, ki je s toliko ljubeznijo upravljal cerkev sv. Ivana. Njegovi pevci »SKPD Lojze Bratuž« pa so na koru peli slovensko mašo za rajne. Ob evangeliju je spregovoril dr. Humar in se spomnil vseh kulturnih delavcev, ki smo jih preteklo leto izgubili, zlasti še msgr. Novaka. Poudaril je, da kakor prof. Fileja, tako ne smemo nikdar pozabiti tudi ostalih zaslužnih mož, ki so nesebično pomagali kulturno in versko vzgajati našo manjšino v Italiji. Sledile so po sv. maši molitve za rajne, nakar so pevci na koru zapeli veličastno pesem »Jaz sem vsajenje in življenje«.

Dr. Drago Štoka v Števerjanu

V petek zvečer je prišel med nas novi deželni poslanec dr. Drago Štoka. Števerjanski župan g. Klanjšček je pripravil v gostilni Dvor prijetno srečanje, katerega so se udeležili vsi občinski svetovalci, odborniki KDZ, prosvetnega društva F. B. Sedej, pevci ter predstavniki Slovenske demokratske zveze in Slovenske katoliške skupnosti iz Gorice.

V nagovorih novega poslanca, župana in predstavnikov organizacij je bilo čutiti željo slovenske mladine, da tudi ona sodeluje in odloča ter polagoma prevzame nase soodgovornost pri politični upravi naše manjšine, kar je za naše razmere vzpodbudno dejstvo. Treba je, da se tega zavejo vsi odgovorni činitelji in mladino v tej težnji vsestransko podprejo.

Izrečeno je bilo tudi zadovoljstvo nad ponovno izvolitvijo slovenskega svetovalca v deželni svet na listi Slovenske skupnosti ter s tem potrjeno dejstvo, ki ga je Kmečko-delavska zveza v Števerjanu poudarjala med volilno borbo in sicer, da je edino glas, oddan Slovenski skupnosti, za Slovence koristen. Niti socialist Waltritsch niti komunist Jarc namreč nista bila izvoljena in tako so bili vsi tisti Števerjanci, ki so zanju volili, opeharjeni za svoj glas.

Vsi predstavniki organizacij so obljubili podporo dr. Dragu Štoki, kakor je on obljubil, da se bo potegoval tako za tržaške kot za goriške in beneške Slovence.

Števerjan

Vso vas je pretresla nenadna smrt mladega Ivana Mužina. Nihče ne zna razložiti, kako je prišlo do njegove tragične smrti. Dopoldne je še z očetom obiral češnje in nič ni dalo slutiti, kaj se dogaja v njegovi duši. Ko so ga čakali s kosilom, ga ni bilo na spregled. Šli so pogledat za njim in ga našli v spalnici težko ranjenega od samokresa na postelji. Kaj se je pripetilo, bo ostala skrivnost, ki jo je mladi Ivan s seboj ponesel v grob. Je bila to nesreča? Je bila to trenutna duševna zmedenost? Bog sam ve za vzrok smrti.

Na poti v bolnišnico je Ivan umrl. Pogreb je bil v nedeljo, 9. t. m. popoldne ob udeležbi skoro vseh Števerjancev, zlasti še mladih ljudi. G. župnik Oskar Simčič je ob tej priložnosti spomnil mladino, kako dragocen dar je naše življenje in kako moramo življenju dati smisel s tem, da ga znamo tudi uporabiti v korist bližnjega.

Pokojni Ivan je bil po naravi živahnega značaja, član SKPD »Fr. Borgia Sedej« in rad v mladi družbi. Nastopil je tudi v igri »Naša kri«, ki jo je Števerjansko društvo priredilo v Katoliškem domu v Gorici. Prav na dan pogreba bi moral oditi v Trapani na Siciliji na odsluženje vojaškega roka. Morda je bila tudi ta ločitev od domačih vzrok te skrivnostne tragedije, ki je odločilno vplivala na duševnost pokojnega.

Vsekakor smo prepričani, da je našel v dobrem Bogu razumevajočega očeta, ki ga je milostno sprejel v trenutku ločitve s tega sveta. Naj počiva v božjem miru, težko preizkušeni družini pa izrekamo najgloblje sožalje.

Praznik špargljev v Štandrežu

Letos so v Štandrežu uvedli zanimivo in hvalevredno praznovanje pod imenom »Praznik špargljev«. Pri tem ne gre toliko za proslavitev omenjenega dobrega in znanega domačega pridelka kolikor za večjo masovno kulturno prireditev, ki naj poživi slovensko narodno in kulturno zavest v tem pomembnem kraju goriške občine. Za to priliko so nastopila razna društva, in sicer Kmečko društvo, Prosvetno društvo »Štandrež«, Prosvetno društvo »Oton Župančič« in Športno društvo »Juventina«. Spored celotne prireditve je bil kar široko zasnovan, saj je v dveh dneh obsegal vrsto folklornih, godbenih, pevskih in dramskih točk kakor tudi športnih tekem. Poleg tega je bila v župnijski dvorani tudi posrečena razstava slik naših umetnikov ter dijakov enotne srednje šole iz Gorice.

V soboto zvečer je bil prvi dan praznovanja. Odprli so ga predstavniki domače mladine v narodnih nošah, ki so šli v sprevodu po vasi. Tem so se pridružili še člani folklorne skupine »Olympija« iz Gorice, ki je isti večer tudi nastopila na odru z raznimi posrečenimi narodnimi plesi in pesmijo. Skupina je za svoj prijetni nastop žela veliko odobravanja. Zelo je poslušalce navdušila tudi godba na pihala s Proseka-Kontovela, ki je zaigrala več slovenskih veselih koračnic in budnic. Vse je pa še oživljal skrbno pripravljen buffet, kjer so se gledalci lahko v odmorih okrepčali oz. teščali.

Glavni kulturni del sporeda pa je bil namenjen za nedeljski večer. Nastopiti bi moralo sedem pevskih zborov ter igralska skupina iz Štandreža z Linhartovo »Županovo Micko«. Slabo vreme pa je zaenkrat ta program onemogočilo. Zato bo vse to na sporedu prihodnji teden.

Prirediteljem moramo za vse priprave in nastop prav iz srca čestitati, saj so pokazali ne samo veliko dobre volje in smisla za organizacijo, ampak tudi obilo čuta za resnično kulturno udejstvovanje in poživitev prosvetne zavesti med ljudstvom. Posebno zaslugo za vso pripravo nosita g. dekan Žorž in predsednik društva »Juventina« g. Roner. Upajmo, da bo prihodnjo nedeljo lepo vreme priklicalo v Štandrež še veliko ljubiteljev naše besede in pesmi.

Odškodnina bivšim internirancem v nacističnih taboriščih

Kakor znano, je bil v prilogi Uradnega lista od 22. maja objavljen seznam odobrenih prošenj bivših političnih internirancev v nacističnih taboriščih in svojcev, umrlih v taboriščih ali zaradi posledic internacije, za izplačilo odškodnine na podlagi dogovora med vladama Italije in Zahodne Nemčije. Rok za predložitev ugovorov zapade 21. junija. Iz prvega bežnega pregleda seznamov je razvidno, da je še marsikdo, ki ima pravico do odškodnine in ki je predložil prošnjo, pa ga ni v seznamu.

Kdor ni v seznamu in je vložil prošnjo za odškodnino, naj ne zamudi roka za priziv. Ponovno pa opozarjamo, da imajo pravico do omenjene odškodnine samo bivši politični interniranci v koncentracijskih taboriščih, ki so imeli ob času aretacije italijansko državljanstvo in svojci umrlih v taboriščih ali zaradi posledic internacije. Za podrobne informacije in pomoč pri sestavljanju ugovorov naj se prizadeti obrnejo na Združenje političnih deportirancev, na jugoslovanskem področju pa na občinske Zveze borcev.

ŠPORT

Odbojka. V Serie D se tekme nadaljujejo in se bo prvenstvo končalo 7. julija. Olympija bo morala odigrati še sedem tekem. Sedaj, ko se je končala šola, je upanje, da bo več igralcev na razpolago, čeprav so trije pred maturitetnim izpitom; tako bodo tudi uspehi večji. *Prihodnja tekma* bo v nedeljo, 16. t. m. v Gorici v telovadnici »Galilei« ob 8.30 zjutraj proti moštvu CSI iz Vidma. Zberejo naj se naslednji igralci: Valentinčič, Sfiligoj, Pintar, Cotič B., Antonič, Prinčič W., Kranner Marjan, Špacapan Peter, Frandolič, Maroso.

Tekmovanje »Promozione« se bo vršilo v petek 14. t. m. zvečer ob 20.30 v Gorici. Olympija bo igrala proti moštvu Audax iz Gorice. Vabljeni so naslednji igralci: Černic L., Komel, Sossou, Kranner Marko, Uršič R., Semolič, Frandolič, Brajnik M., Mermolja, Špacapan Mirko.

Lahka atletika. Prihodnjo soboto in nedeljo (15. in 16. t. m.) bodo tekmovali naraščajniki (allievi) v Gorici v deželni fazi tekmovanja »Cappo Italia«. Pripravijo naj se: Špacapan Peter, Nelci, Tomadini, Šuligoj Bruno, Šuligoj Aleksander, Mermolja, Pivk, Sfiligoj Marko, Frandolič.

V istih dneh (15. in 16. t. m.) bodo tekmovali tudi mladinci (juniores) in sicer v Vidmu. Na železniški postaji naj se zberejo: Fantini, Kranner Marjan, Komavli, Devinar, Perich, Rizzi, Leščak, Antonič, Margherita.

V četrtek, 13. t. m. pa bodo tekmovali v Tržiču atleti Juniores in Seniores.

Širite „Katoliški glas“

ZA KMETOVALCE

Posojila za živinorejo

Drugi zeleni načrt daje možnost posameznim ali združenim kmetom, da vzamejo ugodno posojilo v živinorejske namene. Ministrski odlok z dne 9. aprila 1968 točno našteva pobude, za katere lahko kmetijsko nadzorništvo odobri 2% posojilo. Ta ugodnost velja za sledeče primere:

— nakup mlade živine za pleme ali pitanje in sicer govedi ali ovac. Posojilo za plemensko živino je treba vrniti v štirih, za pitalno živino pa v dveh letih;

— nakup živinorejskih potrebščin in opreme predvsem za kokošjerejo. Vrnitev posojila v petih letih;

— preureditev kmetije vštevši pripravo in ureditev zemljišč, osnovno gnojenje in nakup odbranega semena. Vrnitev posojila v petih letih;

— nakup živinske krme. Vrnitev posojila v enem letu;

— gradnja in ureditev prostorov za skladiščenje, predelavo in razpečavanje živinskih ter perutninskih proizvodov. Vrnitev posojila v petih letih.

Kdor se zanima za posojilo v naštetih primerih, naj se obrne na pristojno kmetijsko nadzorništvo.

Inž. Janko Košir

RADIO TRST A

Spored od 16. do 22. junija 1968

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Šport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Oddaja za najmlajše: »Prigode pogumnega Jakca«. Drugi del. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 in 13.30 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.30 »Kristalni otroci«. Radijska drama. 17.30 Prijatelji zborovskega petja. 18.00 Koncert v miniaturi. 19.15 Sedem dni v svetu. 20.30 Iz slovenske folklore: Rado Bednarik: »Pratika za drugo polovico junija«.

Ponedeljek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 17.20 Ne vse, toda o vsem. 18.30 Iz Mozartovega in Borodinovega opusa. 20.50 Dejstva in ljudje v deželi. 21.50 Slovenski solisti.

Torek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.00 Iz slovenske folklore: Rado Bednarik: »Pratika za drugo polovico junija«. 17.20 Slovenščina za Slovence. 17.40 Zgodovina prve svetovne vojne: (11) »Leto krize: 1917 - veliki upori v Franciji in prodor pri Kobaridu v Italiji«. 18.30 Prvi del javnega koncerta Radia Trst A 14. maja 1968. 19.10 Plošče za vas, quiz oddaja. 20.35 G. Verdi: »Falstaff«, lirska komedija v treh dejanjih.

Sreda: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Brali smo za vas. 17.20 Odvetnik za vsakogar, pravna posvetovalnica. 18.30 Slavni pevci v tržaških gledališčih. 19.10 Zdravniška posvetovalnica. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi 12.00 Ivan Tavčar: Visoška kronika: (3) »Izidorjeva snubitev, Lukeževa smrt«. Ponovitev. 17.20 M. Kacin: »R. Bacchelli, E. Cecchi in M. Bontempelli«. 18.30 M. Bravničar: Koncert za rog in orkester. 19.10 Pisani balonček, radijski tednik za najmlajše. 20.35 »Vzhod in Zahod gresta na jug«. Igra v dveh delih. 22.00 Skladbe davnih dob.

Petek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Gospodinja nakupuje. 17.20 Ne vse, toda o vsem. 18.00 Beri, beri rožmarin zeleni, ljudski pevci in pesmi. 18.30 Iz koncerta, prirejenega v sodelovanju z USIS-om in Italijansko-ameriškim društvom v Trstu 28. 3. 1967. 19.10 Novele 20. stoletja: Josip Ribičič: »Da bi ti videl v dušo...«. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe. Igra orkester Slovenske filharmonije. 22.00 Komorne skladbe deželnih skladateljev.

Sobota: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.00 Dejstva in ljudje v deželi. 15.00 Glasbena oddaja za mladino. 16.00 Oddaja za avtomobiliste. 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. 17.40 Otrokov pravljični svet: »Bratec in sestrica«. 19.10 Družinski obzornik. 20.35 Teden v Italiji. 20.45 Ivan Tavčar: Visoška kronika: (4) »Stara Pasaverica razdre Izidorjevo poroko«. 21.30 Vabilo na ples. 22.30 Zabavna glasba.

Nova številka revije »Most«

Vsebina 17. številke revije »Most« je naslednja: Sveto in profano v modernem svetu (Mircea Eliade), Iz sodobne nemške lirike (Vladimir Truhlar), Pesmi v prozi (Milena Merlak), Renata (Dušan Bufon), Po rojstvu sveta (Pavel Lužan), Volitve v zamejstvu (Drago Štoka), Napredno (Miro Kos), Kam s programom (Vladimir Vremec), K razpravi Dialog in Slovenci (Vladimir Vremec, Marjan Rožanc, Aleš Lokar), Pasijon v Beneški Sloveniji (Stanko Janežič).

OBVESTILA

Osnovna šola v Rojanu ima razstavo šolskih del in risb v nedeljo 16. junija od 9.30 do 12.30 in od 16. do 19. ure ter v ponedeljek od 9. do 12. ure. Iskreno vabljeni.

Ministrstvo za šolstvo je razpisalo:

a) natečaj za 18 mest pomožnega tipkarja pri izvršilnem osebju pri osrednjih upravi javnega šolstva in pri šolskih skrbništvih. Pogoji: starost 18-32 let; diploma nižje srednje šole. Rok zapade 10. 7. 1968.

b) natečaj za 36 mest dodatnega uradnika pri izvršilnem osebju pri osrednji upravi javnega šolstva in šolskih skrbništev. Pogoji: starost 18-32 let; diploma nižje srednje šole. Rok za vlaganje prošenj do 10. julija 1968. — Sporoča KASTA.

DAROVI:

Za Marijin dom v Trstu, ul. Risorta: P. in K. 10.000 lir, družina Peric 10.000 lir, V. P. 57.000 lir, M. V. 15 cekinov, kar znese 70.000 lir, V. P. 3.000 lir, N. N. 6.000 lir, Roth Eliza 20.000 lir, N. N. iz Anglije 7.500 lir, N. N. 100.000 lir, za prodane stvari 4.000 lir, N. N. 1.000 lir, N. N. 7.135 lir, Lazar Roza 10.000 lir in nabirka 2. junija 100.000 lir.

Za škedenjski dom v mesecu maju: Skupni prispevek 52.000; nabirka v cerkvi za župnijske organizacije 20.000; deklice za tel. 28.000; N. N. 15.000; Godina 3.000; Milli 2.000; Opara 2.000; Udovič 2.000; sestri Godina 1.500; družina Babič 4.000; N. N. 2.000; Pangerc J. 2.000; vsaka po 1.000 so darovali Ota, Gulič, Suman, Scoria, Licandro, Baučer, Kosič.

Za Alojzijevišče: M. N. 5.000; N. N. namesto cvetja na grob ob smrti Jožefa Ceja 2.500; N. N., Peč, 5000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, pokojnim pa daj večni pokoj!

SLOMSKOV DOM V BAZOVICI

vabi na

TEDEN SLIKARSTVA ŠPORTA IN KULTURE

od 23. do 29. junija

Nedelja, 23. junija: Ex tempore - tekmovanje deželnih slikarjev o lepotah Krasa.

Torek, 25. in četrtek, 27. junija: tekmovanje v košarki.

Sobota, 29. junija: kulturno-zabavno srečanje.

Mladina slovenske osnovne šole v SV. KRIŽU

priredi **v nedeljo 23. junija 1968**

RAZSTAVO DEŠKIN IN DEKLIŠKIH ROČNIH DEL

ki bo v šolskih prostorih občinstvu na ogled od 9. do 21. ure. — VABLJENI!

BOGATO IZBIRO BONBONIER, KONFETOV IN KOLAČEV

Vam nudi

slaščičarna GIORGI

(ex FLAJBAN)

Ul. Carducci 14 **Tel. 35166**

TRST

Torte po naročilu - Ugodne cene

Nagrada „Vstajenje 1967“

Razsodišče nagrade Vstajenje (Anton Kacin, Martin Jevnikar, Franc Jeza in Rafko Vodeb) se je sestalo dne 9. junija 1968 in z večino glasov podelilo nagrado Vstajenje za leto 1967 knjigi ISKANJA Vinka Brumna, ki je izšla lani pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu.

Razsodišče je odločitev takole utemeljilo: Knjiga je plod samostojnega raziskovanja problemov, s katerimi se bori sodobni človek in posebno še slovenski. Po globini in ostrini analiz spada med najboljša slovenska povojna dela iz življenjske filozofije in humanističnega področja. Važna so zlasti razpravljanja o narodnosti slovenskega človeka v tujini. Jezikovno je knjiga jasna in dostopna vsem.

Občine, 9. junija 1968

Razsodišče

★

Redkost v slovenski literaturi

Tako piše prof. Martin Jevnikar, ko ocenjuje v »Literarnih vajah« knjigo Marijana Marolta »Rojstvo, ženitev in smrt Ludvika Kavška«. Knjigo, ki je izšla v Argentini, posreduje uprava našega lista. Vsi izvodi so vezani. Cena 2700 lir, po pošti 200 lir več. Po prikazu vsebine zaključi prof. Jevnikar oceno knjige takole:

»Marolt pripoveduje preprosto, naravno, nazorno in realistično na način, kot so ga nekdaj uporabljali, vendar pa ne dolgočasno. Dogodke niza drug ob drugega kakor jagode pri rožnem vencu, brez napetosti, presenečenj, pričakovanj ali večjih psiholoških poglobitev. Življenje se pisatelju kar samo izliva izpod peresa; včasih se pri posameznih dogodkih ustavi nekoliko dalj časa, drugič manj, zato posamezna poglavja in obdobja niso enakomerno porazdeljena. Tri poglavja (84 strani) je posvetil avtor rojstvu in ženitvi, ves ostali del knjige (212) strani pa pripravljanju na smrt, o čemer pravi v geslu: »Na srečno smrt se pa dober kristjan pripravlja zelo dolgo: če ne od rojstva, pa od ženitve naprej.«

Največja odlika Maroltove knjige je njen veseli, včasih prav humoristični ton. Prav zaradi tega optimizma in nasmeha je delo redkost v slovenski literaturi, o kateri je Cankar svoje čase dejal, da se ne zna smejati. Marolt pa se zna smejati in to na različne načine: nedolžno in naivno, a tudi hudomušno in ironično.

Razstava domačih vin v Zgoniku

Preteklo soboto so v Zgoniku odprli četrto občinsko razstavo domačih vin. Udeležili so se je številni predstavniki oblasti, javnega življenja in razni strokovnjaki. Prisotna sta bila med drugimi tudi novoizvoljeni deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka in pokrajinski svetovalec Slovenske skupnosti Saša Rudolf.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L. 70, osmrtnice L. 100, več davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo